

การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศ ในการบริหารของธุรกิจชุมชน

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันได้มีการกล่าวถึงธุรกิจชุมชนทั้งในภาครัฐและเอกชน เนื่องจากเล็งเห็นว่าธุรกิจชุมชนเป็นหน่วยธุรกิจที่สำคัญในการพัฒนาธุรกิจของประเทศ หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงความสำคัญของธุรกิจประเภทนี้ โดยให้การสนับสนุนในลักษณะต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมช่วยเหลือตัวเองได้ และการประกอบธุรกิจชุมชนให้ประสบความสำเร็จนั้นมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการ อย่างไรก็ตามสิ่งที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มองข้ามไป คือการมีระบบสารสนเทศที่ดี การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งให้กลุ่มธุรกิจชุมชนเห็นถึงความสำคัญของระบบสารสนเทศ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนสามารถจัดการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยข้อมูลสารสนเทศเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยผู้ประกอบการในการวางแผน ตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ดังนั้นการให้ความสำคัญกับการจัดให้มีการจัดบันทึกรายการต่าง ๆ ที่เกิดจากการประกอบธุรกิจ อย่างเป็นระบบ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อสามารถนำข้อมูลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจไปจัดทำรายงานทางการเงิน ตลอดจนรายงานเพื่อการบริหาร ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการตัดสินใจ

โครงการวิจัยและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน จึงทำการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาการใช้สารสนเทศในการบริหารของธุรกิจชุมชนเปรียบเทียบกับธุรกิจเปรียบเทียบชั้น เพื่อให้ทราบถึงระบบการจัดการและการใช้สารสนเทศของกลุ่มธุรกิจชุมชน และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรกิจชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาลักษณะการใช้สารสนเทศในการบริหารของธุรกิจชุมชน
- 2.2 เพื่อศึกษาการจัดระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. แหล่งข้อมูล
 - แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน จาก 7 กลุ่มธุรกิจชุมชน
 - แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลการจดบันทึกของกลุ่มธุรกิจชุมชน
2. ประชากร สมาชิกของกลุ่มอาชีพ 11 กลุ่ม
3. กลุ่มตัวอย่าง สมาชิกของกลุ่มอาชีพที่เป็นธุรกิจชุมชน 7 กลุ่ม

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มอาชีพของตำบลบ้านยางและบ้านทำเนียบ
2. สังเกตและสัมภาษณ์
3. ประเมินผลระบบสารสนเทศ
4. สรุปและรายงานผล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบลักษณะการใช้สารสนเทศในการบริหารของธุรกิจชุมชน
2. ทราบวิธีการจัดระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชน
3. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการจัดทำสารสนเทศที่เหมาะสมให้แก่ธุรกิจชุมชน

ผลการดำเนินงาน

1. ลักษณะการใช้สารสนเทศในการบริหารของธุรกิจชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการระบบสารสนเทศของตำบลบ้านยางและบ้านทำเนียบ อำเภอศีร์ษะรินทร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของการศึกษาข้อมูลในการจัดการระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจชุมชนตามลักษณะของกิจกรรมในการดำเนินงาน เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการจัดการ
 - 1.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน
 - 1.2 การจัดองค์กร
 - 1.3 การควบคุมและติดตาม
2. ด้านการตลาด
 - 2.1 สินค้า
 - 2.2 ราคา
 - 2.3 สถานที่
 - 2.4 ส่งเสริมการตลาด
3. ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์
 - 3.1 การวางแผนกำลังคน
 - 3.2 การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคล
 - 3.3 ผลตอบแทน
4. ด้านการผลิต
 - 4.1 การวางแผน
 - 4.2 ควบคุมการผลิต
 - 4.3 การจัดการวัตถุดิบ
 - 4.4 การจัดการเทคโนโลยี
5. ด้านการเงิน
 - 5.1 การวางแผนการเงิน
 - 5.2 การใช้เงิน
 - 5.3 การหาแหล่งเงินทุน

6. ด้านการบัญชี

6.1 ระบบบัญชี

6.2 การจัดทำบัญชี

6.3 งบการเงิน

จากการศึกษาการจัดการระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชนตามกรอบที่ได้กำหนดไว้ พบว่าธุรกิจชุมชนของชาวบ้านในตำบลบ้านยาง ได้เกิดจากการรวมตัวของชาวบ้านตั้งเป็นกลุ่มอาชีพต่างๆ โดยสาเหตุของการเกิดกลุ่มอาชีพนั้น เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันเศรษฐกิจตกต่ำส่งผลกระทบต่อชุมชนในชนบท เช่น ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ดังนั้นเมื่อว่างจากอาชีพหลักชาวบ้านจึงได้รวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มเกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม กลุ่มผลิตอาหารสัตว์ กลุ่มมัตถ์ยอม กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มพัฒนาสตรี กลุ่มเยาวชน และเครือข่ายลุ่มน้ำคลองยัน

สำหรับตำบลบ้านยางได้มีกลุ่มอาชีพจำนวน 7 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มผ้ามัดย้อม
2. กลุ่มเลี้ยงสัตว์
3. กลุ่มปุ๋ยชีวภาพ
4. กลุ่มแม่บ้านหมู่ 1
5. กลุ่มพัฒนาสตรี
6. กลุ่มรักษาพันธุ์สัตว์น้ำ
7. กลุ่มเกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม

จากการสัมภาษณ์และศึกษาข้อมูลในการจัดการระบบสารสนเทศที่รวบรวมได้ของกลุ่มอาชีพทั้ง 7 กลุ่มดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะการรวมกลุ่มแบบกลุ่มธุรกิจชุมชนจำนวน 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผ้ามัดย้อม, กลุ่มเลี้ยงสัตว์, และกลุ่มพัฒนาสตรี

พบว่าการจัดการระบบสารสนเทศตามกรอบที่กำหนดไว้ในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนในตำบลบ้านยางทั้ง 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผ้ามัดย้อม พบว่า ด้านการจัดการมีการจัดโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจนแต่ยังขาดระบบการตรวจสอบและควบคุมที่ต่อเนื่อง มีระเบียบในการบริหารงานชัดเจนกำหนดระเบียบกติกากลุ่มอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ส่วนด้านการตลาดพบว่าสินค้าเป็นที่นิยมรับของตลาดโดยกระเป๋านับว่าเป็นสินค้าที่ขายดีที่สุด มีการกำหนดราคาตามท้องตลาด สถานที่ในการจำหน่ายยังเฉพาะในตำบล ไม่ได้วางขายตามร้านขายของฝาก หรือตามแหล่งชุมชนอื่นๆ การ

ส่งเสริมการขายเป็นแบบปากต่อปาก และผู้คนที่ผ่านไปมาพบเห็นและซื้อเป็นของฝากหรือของที่ระลึก ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์พบว่าคนที่ เป็นสมาชิกในกลุ่มจะเป็นผู้ผลิตและจำหน่าย เมื่อว่างจากการทำอาชีพหลัก มีวิทยากรจากที่ต่างๆ ทั้งนักวิชาการ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมและ พัฒนาการ เป็นผู้ให้ความรู้ด้านเทคนิคและออกแบบลวดลาย มีการกำหนดอัตราของค่าตอบแทน ไร่ชัดเจน ด้านการผลิตยังขาดการวางแผนการผลิตเนื่องจากพบว่า มีบ่อยครั้งที่สินค้าผลิตไม่ทัน ต่อความต้องการของลูกค้า การควบคุมการผลิตค่อนข้างจะมีประสิทธิภาพ มีระบบการจัดการ วัตถุดิบที่ดีเนื่องจากสีที่ใช้เป็นสีธรรมชาติและมีการเก็บวัตถุดิบไว้ในปริมาณที่เพียงพอในการผลิต ครั้งต่อไป ในด้านเทคโนโลยียังต้องมีการปรับปรุงเพราะยังใช้อุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น ยังไม่ได้ ใช้นวัตกรรมที่อำนวยความสะดวกในการผลิตมาช่วยให้ประสิทธิภาพของผ้าดีขึ้น ซึ่งพบว่าสีของ ผ้ายังไม่สดและเข้ม ทางกลุ่มยังไม่มีกรวางแผนการเงิน แต่ได้จัดบันทึกแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไป ของเงินได้อย่างครบถ้วน ถึงแม้จะยังไม่ได้วางระบบบัญชี แต่ได้บันทึกรายการที่เกิดขึ้นตามเกณฑ์ เงินสด จัดทำสารสนเทศทางการบัญชีอย่างง่าย รวบรวมไว้ในรูปแบบตารางสำหรับจัดบันทึกแต่ แยกรายการรับและจ่ายออกจากกัน มีการจัดทำงบการเงินโดยจ้างผู้มีความรู้ทางการบัญชีเป็น ผู้จัดทำรายงานทางการเงิน เนื่องจากจะต้องมีการแบ่งเงินปันผลให้แก่สมาชิก การกำหนดราคา สินค้ายังขาดการวิเคราะห์ต้นทุนที่แท้จริง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดราคาขายและควบคุม ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งทางกลุ่มยังไม่มีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญต่อการพัฒนาการ ดำเนินงานของกลุ่ม เช่น การบันทึกเกี่ยวกับกลุ่มลูกค้า ผู้ผลิตที่เป็นคู่แข่ง เทคโนโลยีที่คู่แข่ง ใช้ ความรู้จากการฝึกอบรม ลวดลายผ้าที่เคยออกแบบ เป็นต้น

2. กลุ่มการเลี้ยงสัตว์ ยังไม่มีรูปแบบการดำเนินงานในลักษณะขององค์กร เป็น การเลี้ยงสัตว์ต่างๆ โดยความสมัครใจของกลุ่มคนที่รักในอาชีพเดียวกัน ร่วมกันลงทุน ช่วยกันเลี้ยง สัตว์ และแบ่งผลกำไรขาดทุน นำผลกำไรลงทุนต่อไป และยังจำหน่ายให้แก่ผู้สนใจซื้อที่เข้ามาซื้อ ที่ฟาร์มเพียงอย่างเดียว ไม่มีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า หรือจำหน่ายโดยการประมูลอย่างที่ทำกัน ในฟาร์มขนาดใหญ่ๆ ความรู้ที่ใช้ในการเลี้ยงดูสัตว์ ยังเป็นการเลี้ยงตามประสบการณ์ที่ได้รับการ ถ่ายทอดจากบรรพบุรุษและประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้มีการจดบันทึกรายการค่าใช้จ่าย และรายได้รวมกันในแบบฟอร์มเดียวกัน และจะสรุปรายการเดือนละหนึ่งครั้ง ซึ่งบางรายการก็ ไม่ได้จดบันทึกหรือมีการบันทึกซ้ำ และไม่ได้เก็บเอกสารใบสำคัญในการจ่ายค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้

3. กลุ่มพัฒนาสตรีหมู่ 4 ได้รวมกลุ่มเพื่อแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร และ ต่อมาได้พัฒนาการรวมกลุ่มเป็นร้านค้าชุมชน มีการกำหนดโครงสร้างหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ชัดเจน มีระเบียบในการปฏิบัติงานและนำไปใช้ในการควบคุมติดตามผลการปฏิบัติงาน มีบันทึก

สินค้าที่นำมาจำหน่ายและกำหนดราคาขายชัดเจน มีสถานที่ในการจำหน่ายตั้งอยู่ในทำเลที่ดี ส่งเสริมการตลาดโดยการแบ่งกำไรให้แก่ผู้ซื้อที่เป็นสมาชิกในรูปแบบของสหกรณ์และได้นำไปปฏิบัติจริง ทำให้ยอดขายและการทำกำไรของร้านค้าชุมชนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน มีสัญญาว่าจ้างบุคลากรเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดค่าตอบแทนชัดเจน ยังขาดการศึกษาดูงาน แต่มีการฝึกอบรมที่หน่วยงานราชการเข้าไปช่วยเหลือให้ความรู้อย่างต่อเนื่องและสามารถมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง เช่น การจดบันทึกรายการ การส่งเสริมการขาย การกำหนดราคาสินค้า การควบคุมสินค้า เป็นต้น ยังขาดการวางแผนการซื้อสินค้า ขาดระบบการควบคุมที่ดี และไม่ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการร้านค้า ซึ่งร้านค้าชุมชนได้จัดซื้อโดยมอบหมายให้ผู้ดูแลร้าน (ผู้ชาย) จัดซื้อสินค้าเมื่อสินค้าขาดหลายชนิด ผู้จัดซื้อสินค้า ผู้ขาย ผู้บันทึกรายการเป็นคนคนเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงการควบคุมภายในที่ขาดประสิทธิภาพ มีการวางแผนการเงินที่ดี นำผลกำไรจากร้านค้าชุมชนไปลงทุนต่อ โดยการซื้อรถยนต์ให้ชาวบ้านในชุมชนเช่า และให้ถือเป็นบริการอย่างหนึ่งของร้านค้าชุมชน มีการกำหนดอัตราค่าเช่าชัดเจน มีการบันทึกผู้ถือหุ้นชัดเจน มีการแบ่งปันผลกำไรตามที่ได้กำหนดไว้ ไม่มีการวางระบบบัญชี แต่มีการจัดเก็บข้อมูล รายการต่างๆ ลงในแบบฟอร์มที่ชัดเจน มีการจัดทำงบการเงิน และนำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้เป็นบางส่วน เช่น รายได้ ค่าใช้จ่าย เงินปันผล เป็นต้น

สำหรับการจัดการระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชนในตำบลบ้านท่าเนียบ อำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าธุรกิจชุมชนของชาวบ้านในบ้านท่าเนียบเกิดจากรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อให้เป็นไปตามโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งถือเป็นแนวคิดที่สามารถสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ชุมชนในท้องถิ่นและเป็นการสร้างอาชีพนำไปสู่การมีรายได้ที่มั่นคงและต่อเนื่องจากความรู้ความสามารถ ภูมิปัญญาของท้องถิ่น และความถนัดของชุมชนในแต่ละชุมชนที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยได้ศึกษาการรวมกลุ่มที่เป็นกลุ่มธุรกิจชุมชนของตำบลบ้านท่าเนียบจำนวน 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มพัฒนาสตรีบ้านน้ำราด
2. กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านควนทั่ง
3. กลุ่มสตรีบ้านแสงทอง
4. กลุ่มสตรีบ้านบางขนุน

จากการสัมภาษณ์และศึกษาข้อมูล ในการจัดการระบบสารสนเทศ ผู้วิจัยได้ศึกษาการรวมกลุ่มแบบกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่าการจัดการระบบสารสนเทศตามกรอบที่กำหนดไว้ในการดำเนินงานธุรกิจชุมชนในตำบลบ้านท่าเนียบทั้ง 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มพัฒนาสตรีบ้านน้ำลาด ได้ผลิตน้ำพริกเผา จนได้รับการคัดเลือกให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ มีการจัดองค์กรที่ชัดเจน มีระเบียบในการดำเนินงานและถูกนำไปปฏิบัติอย่างชัดเจน สินค้ามีความเป็นเอกลักษณ์ มีสูตรในการผสมที่บันทึกไว้อย่างชัดเจน กำหนดราคาโดยดูจากคู่แข่งและคำนึงถึงต้นทุน สถานที่ในการจำหน่ายยังไม่แพร่หลาย ไม่มีการจัดทำบัญชีรายชื่อของตัวแทนจำหน่ายหรือร้านที่ฝากขาย ไม่ได้วางแผนกำลังคนในการผลิต มีหน่วยงานราชการเข้ามาฝึกอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดทำบัญชี และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง มีการกำหนดผลตอบแทนชัดเจน ไม่มีการวางแผนการผลิต จัดซื้อวัตถุดิบเมื่อมีปริมาณน้อยลงหรือวัตถุดิบหมด ใช้เทคโนโลยีในการผลิตเหมาะสมกับขนาดของการผลิต เช่น เครื่องบด เป็นต้น ไม่มีการวางแผนด้านการเงิน แหล่งเงินทุนได้รับการสนับสนุนจากส่วนราชการ แต่ผลตอบแทนจากการลงทุนไม่มากเนื่องจากขนาดของตลาดจำกัด ต้นทุนสูงและการกำหนดราคาและต้องคำนึงถึงคู่แข่งด้วย ผลตอบแทนให้แก่สมาชิกค่อนข้างน้อย มีการบันทึกรายการรับ - จ่าย อย่างสม่ำเสมอ แต่ไม่ได้จำแนกประเภทของรายการจึงทำให้นำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย

2. กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านควนทัง ได้ผลิตเครื่องแกง โดยได้รับความช่วยเหลือจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางอนุมัติงบประมาณเพื่อซื้อเครื่องจักรมาใช้ในการบดเครื่องแกง ซึ่งการรวมกลุ่มและโครงสร้างของกลุ่มชัดเจน มีระเบียบในการดำเนินงานของกลุ่ม สินค้าเป็นเอกลักษณ์แต่ยังขายเฉพาะในพื้นที่ สินค้ามีอายุสั้น และชาวบ้านผลิตเองไว้ใช้ในครัวเรือนได้ บันทึกส่วนผลกำไรชัดเจน ราคาขายกำหนดตามท้องตลาด มีการฝึกอบรมจากหน่วยงานราชการ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การจัดทำบัญชี เป็นต้น มีการกำหนดสัดส่วนของผลตอบแทนให้แก่สมาชิกชัดเจนและนำไปปฏิบัติจริง ไม่มีการวางแผนการผลิต วัตถุดิบบางอย่างต้องซื้อจากต่างอำเภอ ทำให้ต้นทุนสูงขึ้น ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับราคาวัตถุดิบ และผู้จำหน่ายวัตถุดิบ มีเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการผลิต ไม่มีการวางแผนด้านการเงิน มีการจกรายการค่าใช้จ่าย รายได้ รวมในแบบฟอร์มเดียวกัน ไม่มีการจำแนกรายการทำให้นำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้น้อย

3. กลุ่มสตรีบ้านแสงทอง ได้ใช้เวลาว่างรวมกลุ่มเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ เช่น ดอกไม้ของชำร่วย มีโครงสร้างของกลุ่มไม่ชัดเจน รูปแบบผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย ไม่มีการส่งเสริมการตลาด สินค้าชำรุดง่าย ไม่มีการวางแผนด้านกำลังคน เนื่องจากจะผลิตเมื่อมีเวลาว่าง จดบันทึกรายการรับ - จ่าย ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

4. กลุ่มสตรีบ้านบางขุน รวมกลุ่มขึ้นเพื่อผลิตข้าวเกรียบ มีการรวมกลุ่มแต่โครงสร้างของกลุ่มไม่ชัดเจน มีคู่แข่งชันมาก การผลิตยังเป็นการเสริมรายได้ให้แก่สมาชิก จะใช้เวลาว่างมารวมกลุ่มเพื่อผลิต ไม่มีการวางแผนด้านการตลาด ด้านกำลังคนและด้านการเงิน กำหนดราคาขายตามราคาตลาด แต่มีการจัดบันทึกรายการรับ – จ่าย ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

ผู้วิจัยได้ทำการประเมินการจัดการสารสนเทศตามกรอบของการศึกษาข้อมูลในการจัดการระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจชุมชนตามลักษณะของกิจกรรมในการดำเนินงาน โดยผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนที่ใช้ในการประเมินการจัดการระบบสารสนเทศ ดังนี้

คะแนน 0	ไม่ปรากฏข้อมูล
คะแนน 1	มีข้อมูลแต่ไม่ได้จัดเก็บ
คะแนน 2	จัดเก็บไม่เป็นระบบ ไม่นำไปใช้
คะแนน 3	จัดเก็บเป็นระบบ ไม่นำไปใช้
คะแนน 4	จัดเก็บไม่เป็นระบบ นำไปใช้
คะแนน 5	จัดเก็บเป็นระบบ นำไปใช้

จากการประเมินการจัดการสารสนเทศตามกรอบของการศึกษาข้อมูลในการจัดการระบบสารสนเทศสำหรับธุรกิจชุมชนตามลักษณะของกิจกรรมในการดำเนินงาน ได้แสดงผลการประเมินดังกล่าวในลักษณะของการเปรียบเทียบระดับการจัดการระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชนระหว่างตำบลบ้านยางและบ้านท่าเนียน ดังตารางที่ 11.1 การประเมินระดับการจัดการระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชนในตำบลบ้านยางและบ้านท่าเนียน

ตารางที่ 11.1 การประเมินระดับการจัดการระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชนในตำบล
บ้านยางและบ้านท่าเนียน

กิจกรรม	ระดับการจัดการระบบสารสนเทศ		
	บ้านยาง	บ้านท่าเนียน	ค่าเฉลี่ย
1. ด้านการจัดการ			
1.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน	3.00	1.75	2.29
1.2 ระเบียบในการบริหารงาน	4.00	3.75	3.86
1.3 การจัดองค์กร	4.00	4.00	4.00
1.4 การควบคุมและติดตาม	3.00	2.75	2.86
2. ด้านการตลาด			
2.1 สินค้า	4.00	3.5	3.71
2.2 ราคา	3.33	3.00	3.14
2.3 สถานที่	3.00	2.00	2.43
2.4 ส่งเสริมการตลาด	2.00	2.00	2.00
3. ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์			
3.1 การวางแผนกำลังคน	2.00	1.25	1.57
3.2 การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคล	3.67	3.25	3.43
3.3 ผลตอบแทน	4.00	4.50	4.29
4. ด้านการผลิต			
4.1 การวางแผน	1.67	1.25	1.43
4.2 ควบคุมการผลิต	1.67	1.25	1.43
4.3 การจัดการวัตถุดิบ	2.33	1.75	2.00
4.4 การจัดการเทคโนโลยี	1.67	1.75	1.71
5. ด้านการเงิน			
5.1 การวางแผนการเงิน	3.33	2.25	2.71
5.2 การหาแหล่งเงินทุน	3.00	2.5	2.71
6. ด้านการบัญชี			
6.1 ระบบบัญชี	0	0	0
6.2 การจัดทำบัญชี	3.67	2.5	3.00
6.3 งบการเงิน	2.67	3	2.86

บทสรุป

จากการประเมินระดับการจัดการระบบสารสนเทศของธุรกิจชุมชนในตำบลบ้านยางและบ้านท่าเนียนพบว่า

1. ด้านการจัดการ โดยเฉลี่ยแล้วพบว่ามี การเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างจะเป็นระบบและมีการนำไปใช้ในส่วน ของโครงสร้างองค์กร แต่ยังขาดระบบการเก็บข้อมูลและนำไปใช้ในการควบคุมและติดตาม

2. ด้านการตลาด โดยเฉลี่ยแล้วพบว่ามี การเก็บรวบรวมข้อมูลค่อนข้างจะเป็นระบบและมีการนำไปใช้ ยกเว้นด้านการส่งเสริมการตลาดซึ่งยังมีการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นระบบและไม่ได้นำไปใช้

3. ด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉลี่ยแล้วพบว่าขาดการวางแผนกำลังคนและไม่ได้จัดเก็บข้อมูล มีการจัดเก็บข้อมูลและนำไปใช้เกี่ยวกับการฝึกอบรมและการจ่ายผลตอบแทน

4. การผลิต โดยเฉลี่ยแล้วพบว่ายังขาดการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบและไม่ได้นำไปใช้

5. การเงิน โดยเฉลี่ยแล้วพบว่ามี การจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเงินอย่างเป็นระบบแต่ขาดการนำใช้

6. การบัญชี โดยเฉลี่ยแล้วพบว่ายังไม่ปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับการวางระบบบัญชี มีการจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีอย่างเป็นระบบแต่ไม่ได้นำงบการเงินไปใช้ให้เกิดประโยชน์

รูปภาพแสดงระบบต่างๆ ของธุรกิจชุมชน

ภาพที่ 11.1

ภาพที่ 11.2

ภาพที่ 11.3

ภาพที่ 11.4

ภาพที่ 11.1 การจัดโครงสร้างองค์กรของกลุ่มธุรกิจ

ภาพที่ 11.2 การจัดประชุมระหว่างกลุ่มธุรกิจ

ภาพที่ 11.3 เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ซึ่งต้องนำเข้ามาจากภายนอก

ภาพที่ 11.4 สถานที่ผลิตสินค้า

รูปภาพแสดงระบบต่าง ๆ ของธุรกิจชุมชน

ภาพที่ 11.5

ชื่อสมาชิก	ชื่อร้านค้า	จำนวน	มูลค่ารวม
...	500
...	100
...	...	200	...
...
...
...
...
...
...
...

ภาพที่ 11.6

ภาพที่ 11.7

ภาพที่ 11.8

รูปภาพที่ 11.5 ลักษณะของฉลากสินค้าจากธุรกิจชุมชน

รูปภาพที่ 11.6 ลักษณะการจดบันทึกทางการเงิน

รูปภาพที่ 11.7 ลักษณะการจัดสินค้าภายในร้านค้าชุมชน

รูปภาพที่ 11.8 การจดบันทึกรายการตลาดที่จะไปจำหน่ายสินค้า